

Jauna spēle
Diena | 10.11.2005.
Aivars Ozoliņš

Krievijas prezidenta administrācijas Starptautisko un pārrobežas kultūras sakaru pārvaldes priekšnieks Modests Koļerovs šonedēļ Rīgā izpelnījās daudz lielāku uzmanību nekā, piemēram, Somijas iekšlietu ministrs Kari Rajameki, kas ceturtdien atbrauca, lai pārrunātu Latvijas gatavošanos Šengenas līgumam — nesalīdzināmi svarīgāku jautājumu nekā Koļerova piedāvātais "multikulturālisms" jeb kārtējā Krievijas ietekmes saglabšanas polittehnoloģija.

Krievijas otrā un trešā līmeņa ierēdņu vizītes Rīgā izraisa nesamērīgu vietējās publikas entuziasmu. (Putina palīga Jastržembska vizīte aprīlī iedvesmoja pusi valdības ministru ar premjerministru priekšgalā mesties runāt ar "augsto viesi" par viņa piedāvāto starpvalstu attiecību "balto lapu"; sekoja robežlīguma parakstīšanas sekmīga izgāšana.) Taču Koļerova ciemošanās Baltijas forumā ir iemesls, lai atgādinātu par būtisku Krievijas taktikas maiņu savas ietekmes atgūšanai "tuvējās ārzemēs".

Jaunā amata izveidošana prezidenta administrācijā martā bija reakcija uz "krāsainajām revolūcijām" bijušās PSRS teritorijā. Prominentā polittehnologa Koļerova pirms tam vadītā ziņu aģentūra Regnum (kurā ir atsevišķa ziņu sadaļa Fašistiskie noskaņojumi Igaunijā un Latvijā) regulāri publicē rakstus par Krievijas nonākšanu "ienaidnieku aplenkumā", apsūdzot ES un ASV "sanitārā kordona" veidošanā ap Krieviju.

Koļerova vadītā departamenta uzdevums acīmredzot ir nepieļaut Gruzijas, Ukrainas un Kirgizstānas notikumu atkārtošanos citur un nostiprināt Maskavas ietekmi "pēcpadomju telpā". Mērķu sasniegšanai tiks lietota jauna — "maigās ietekmēšanas" — taktika, ko Koļerovs nodēvējis par "multikulturālismu", kam pamatā esot "fundamentālas Eiropas vērtības". "Multikulturālisma" paraugs visai pasaulei esot tieši Krievija, bet visvairāk tā trūkstot — jā, protams! — Latvijā un Igaunijā.

Tā kā viena Maskavai draudzīga kandidāta vai politiskā spēka atklāta atbalstīšana nedarbojās (piemēram, Jurkāna brauciens pie Putina pirms šīs Saeimas vēlēšanām vai Putina braucieni uz Ukrainu pie sava kandidāta Janukoviča pērn), turpmāk Maskavas labvēlība tiks bez starpniekiem dalīta visiem, kuri to vēlēšies saņemt. Bet rupja politiska un ekonomiska spiediena vietā tiks mēģināts likt krievu "kultūru un garīgumu", kam ideālā būtu jāklūst par alternatīvu ES vērtību "magnētam". Praktiski tas izpaudīsies kā centieni panākt krievu valodai privileģētu stāvokli, vienīgi ne vairs tikai ar demonstrācijām, bet arī ar vietējo politiķu un inteligences aprindu pacietīgu piejaucēšanu.

Ironiski, ka tieši Baltijas forums, kas it kā būtu īstā vieta šādas garīgi kulturālas sadarbības kopšanai, parādīja, ka šī taktikas maiņa, pirmkārt, neatceļ Krievijas mērķus, otrkārt, nenozīmē arī atteikšanos no vecajiem argumentiem un līdzekļiem.

Līdzās mudinājumiem nolikt malā strīdīgos jautājumus un veidot labas kaimiņattiecības Koļerovs atrādīja visus ierastos Maskavas "Pavlova refleksus": okupācijas nav bijis un atvainošanās par to nebūs nekad; jāpārstāj atbalstīt "nacistu rehabilitēšanu"; "cilvēktiesību jautājumos" nebūs nekādu kompromisu; Latvijas nostāja pilsonības jautājumā Krievijai nekad nebūs pieņemama; vietējo krievvalodīgo "asimilāciju" Krievija nepieļaus, jo citādi šeit būšot kā pašlaik Parīzē (aktuāla variācija par Putina seno tēmu, ka šeit jābūt kā Maķedonijā).

Maskavas apņēmību turpināt Latvijas sabiedrības etniskās šķelšanas un radikalizēšanas politiku daiļrunīgi demonstrēja šīs politikas sekmēšanai pašlaik sevišķi vērtīgo "nacionālradikāļu" Aivara Gardas un Aleksandra Kiršteina aktīvā klātbūtne forumā. Abi tagad veiksmīgi pilda ienaidnieka tēla funkciju nolietoto Dobeļa un Tabūna vietā, turklāt ir ne tikai "ultranacionālisti", bet arī antisemīti, kas ir svarīgs pluss Latvijas "fašisma" starptautiskai atrādīšanai. Gardas un Kiršteina politiskai stiprināšanai Kremlis pat koķetē ar tautiešu brīvprātīgas repatriācijas ideju, piešķirdams šķietamu ticamību Gardas prasībām visus deportēt piespiedu kārtā.

Koļerova "multikulturālisms" ir vienkārši eiropeskāka paskata iepakojums Maskavas parastajai politikai — iegūt ietekmi, manipulējot ar etniskiem un valodas jautājumiem un uzpumpējot abu galu radikāļus. Latvijas sabiedrībai un politiķiem Eiropā ir svarīgāki darbi nekā šīs Kremļa spēles.